

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/36/2024
Identifikačné číslo spisu:	3710209119
Dátum vydania rozhodnutia:	25.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3710209119.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu: MTS, s.r.o. Považská Bystrica, so sídlom Žilinská 790/17, 017 01 Považská Bystrica, IČO: 36 302 881, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Pavel Loduha, s.r.o. so sídlom Slovenských partizánov 1131/51, 017 01 Považská Bystrica, IČO: 50 469 258, proti žalovanému: Mesto Považská Bystrica, so sídlom Centrum 2/3, 017 01 Považská Bystrica, IČO: 00 317 667, zastúpenému doc. JUDr. Ľubomírom Fogašom, CSc., advokátom so sídlom Kýčerského 5, 811 05 Bratislava 1, IČO: 30 792 401, v konaní o zaplatenie 662 243,91 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 9Cb/229/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 13. júna 2023, č. k. 16Cob/38/2022-1033, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 9Cb/229/2010-993 zo dňa 27. júla 2022 žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 484 416,12 eura a trovy konania. Žalobca v priebehu konania svoju žalobu zmenil tak, že žiadal zaplatenie sumy 662 243,91 eura a úroky z omeškania. Súd prvej inštancie zmenu žaloby pripustil tak, že predmetom konania bola suma 662 243,91 eura a úroky z omeškania 8,5 % ročne zo sumy 76 211,91 eura od 1.1.2008 do zaplatenia, 10,5 % ročne zo sumy 76 211,91 eura od 1.1.2009 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 76 211,91 eura od 1.1.2010 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 76 211,91 eura od 1.1.2011 do zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 76 211,91 eura od 1.1.2012 do zaplatenia, 8,75 % ročne zo sumy 76 211,91 eura od 1.1.2013 do zaplatenia, 5,75 % ročne zo sumy 19 052,97 eura od 2.4.2013 do zaplatenia a 10,5 % ročne zo sumy

204 972,45 eura od 1.1.2009 do zaplataenia.

1.2. Okresný súd považoval za preukázané, že žalobca ako dodávateľ dňa 1.4.1998 uzatvoril so žalovaným zmluvu, podľa ktorej mal na základe spoločenskej zmluvy zo dňa 3.3.1998 žalobca vykonávať pre objednávateľa odvoz a likvidáciu domového odpadu, údržbu a výsadbu verejnej zelene, správu a údržbu verejného osvetlenia, prevádzkovanie skládky TKO a separovaného zberu, zber druhotných surovín, spracovanie plastov, údržbu a opravu komunikácií, zimnú údržbu komunikácií a verejných priestranstiev a letné čistenie komunikácií a verejných priestranstiev. Dodávateľ mal zabezpečovať uvedené práce v Považskej Bystrici a jej príľahlých častiach podľa jednotlivých dodatkov, a to v čase od 1.4.1998 do roku 2015. Strany sa ďalej dohodli na tom, že cena bude stanovená v dodatkoch k jednotlivým činnostiam a bude sa obnovovať každý rok alebo pri zvýšení vstupných nákladov. Žalobca uzatvoril so žalovaným k „Zmluve o vykonávaní verejnoprospešných prác“ v jednotlivých rokoch 1998 až 2007 viacero dodatkov, ktoré sa týkali vývozu smetných nádob a kontajnerov, ošetrovania trávnatých plôch, vysadených drevín, odstránenia drevín a presadby a dosadby drevín, zberu papiera, plastov a skla do špeciálnych kontajnerov, prác na údržbe a úprave komunikácií podľa požiadavky odberateľa, letného čistenia komunikácií a verejných priestranstiev, údržby a opráv verejného osvetlenia, rozvodných skríň verejného osvetlenia, káblových rozvodov, nastavovania 106 ks spínacích hodín verejného osvetlenia a iné, vývozu smetných nádob a kontajnerov, prevádzkovania skládky TKO vo Sverepci, komplexnej údržby verejnej zelene, zberu papiera, plastov a skla do špeciálnych kontajnerov, údržby a opráv verejného osvetlenia, rozvodných skríň verejného osvetlenia, káblových rozvodov, nastavovania 106 ks spínacích hodín verejného osvetlenia, svetelných bodov verejného osvetlenia a iné. V ďalšom období už žalovaný nemal záujem o plnenie predmetu zmluvy v uvedených činnostiach.

1.3. Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom č. k. 9Cb/190/2007-106 zamietol žalobu, ktorou sa Mesto Považská Bystrica domáhalo určenia, že Zmluva o vykonaní verejno-prospešných prác z 1.4.1998 je neplatná. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom sp. zn. 8Cob/44/2009 rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 9Cb/190/2007-106 potvrdil.

1.4. Z obsahu spisu vyplýva, že Úrad pre verejné obstarávanie rozhodnutím č. 23 SK-6000/4/2010 zo dňa 16.8.2010 uložil žalovanému pokutu 29 377,67 eura na tom skutkovom základe, že mesto nepostupovalo v súlade s § 58 ods. 1 písm. j) zákona o verejnom obstarávaní pri zadávaní zákazky na „Služby v oblasti nakladania s komunálnym odpadom - separovaný zber“ z dôvodu, že nespĺnil podmienku na použitie rokovacieho konania bez zverejnenia. Predseda Úradu pre verejné obstarávanie dňa 5.11.2010 zamietol rozklad účastníka konania a potvrdil rozhodnutie úradu č. 23 SK-6000/4/2010. Úrad pre verejné obstarávanie rozhodnutím č. 24 SK-6000/4/2010 zo dňa 16.8.2010 uložil žalovanému pokutu 171 779,36 eura na tom skutkovom základe, že mesto nepostupovalo v súlade s § 58 ods. 1 písm. j) zákona o verejnom obstarávaní pri zadávaní zákazky na „Služby v oblasti nakladania s komunálnym odpadom - ďalšie činnosti“ z dôvodu, že nespĺnil podmienku na použitie rokovacieho konania bez zverejnenia. Predseda Úradu pre verejné obstarávanie dňa 5.11.2010 zamietol rozklad účastníka konania a potvrdil rozhodnutie úradu č. 24SK-6000/4/2010.

1.5. Súd prvej inštancie skonštatoval, že z možných spôsobov verejného obstarávania bol žalovaný povinný pred podpisom zmluvy vyhlásiť verejnú súťaž, avšak v konaní nebolo preukázané, že by žalovaný pred podpisom zmluvy z 1.4.1998 vyhlásil verejnú súťaž a preto dospel súd prvej inštancie k záveru, že predmetná zmluva je neplatná. V súvislosti s preukázaním platnosti, resp. neplatnosti predmetnej zmluvy uviedol, že pokiaľ bol návrh na určenie neplatnosti predmetnej zmluvy rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 9Cb/145/2012-722 zamietnutý, tento právoplatný zamietavý rozsudok nepreukazuje, že zmluva je platná. Dôvodom zamietnutia žaloby bola totiž výlučne absencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení - t. j. tá skutočnosť, že otázka platnosti, resp. neplatnosti má byť vyriešená práve v konaní sp. zn. 9Cb/229/2010. Žalobca podľa súdu prvej inštancie nepreukázal, že v súvislosti s predmetnou zmluvou prebehla verejná súťaž (napr. tým, že by predložil písomné vyrozumie o prijatí jeho návrhu), súd vychádzal z toho, že verejná súťaž neprebehla a že teda s prihliadnutím na právny názor vyslovený Najvyšším súdom SR (2Obdo/45/2010), je teda zmluva neplatná. Z neplatnej zmluvy žalovanému nevznikla žiadna právna povinnosť - t. j. ani povinnosť (vyplývajúca z článkov III. a IV. zmluvy), aby si žalovaný v rokoch 1998 až 2013 práve od žalobcu objednával odvoz a likvidáciu domového odpadu, údržbu a výsadbu verejnej zelene, správu a údržbu verejného osvetlenia, prevádzkovanie skládky TKO a separovaného zberu, zber druhotných surovín,

spracovanie plastov, údržbu a opravu komunikácií, zimnú údržbu komunikácií a verejných priestranstiev a letné čistenie komunikácií a verejných priestranstiev, z ktorého dôvodu žalovaný túto (neexistujúcu) právnu povinnosť ani nemohol porušiť.

1.6. Súd prvej inštancie zdôraznil, že pokiaľ ide o Zmluvu o vykonaní verejno-prospešných prác z 1.4.1998, žiada sa uviesť aj to, že strany sa v nej dohodli na tom, že budúcnosti budú uzatvárať zmluvy (nazvané ako „Dodatky“) týkajúce sa odvozu a likvidácie domového odpadu, údržby a výsadby verejnej zelene, správy a údržby verejného osvetlenia, prevádzkovania skládky TKO a separovaného zberu, zberu druhotných surovín, spracovania plastov, údržby a opravy komunikácií, zimnej údržby komunikácií a verejných priestranstiev a letného čistenia komunikácií a verejných priestranstiev. Podľa názoru okresného súdu vzhľadom na horeuvedené (a tiež vzhľadom na to, že v predmetnej zmluve chýba špecifikácia konkrétnych prác, ich množstva a ich ceny) má teda Zmluva o vykonaní verejno-prospešných prác z 1.4.1998 charakter zmluvy o budúcej zmluve. Z § 289 Obchodného zákonníka pritom vyplýva, že zmluva o budúcej zmluve musí mať písomnú formu (čo zmluva z 1.4.1998 spĺňa) a že musí určiť aspoň všeobecným spôsobom predmet plnenia a lehotu, do kedy musí byť uzatvorená realizačná zmluva. V predmetnej zmluve však chýba obligatórna náležitosť spočívajúca v uvedení lehoty, dokedy má byť realizačná zmluva, resp. realizačné zmluvy uzatvorené a táto je teda neplatná aj z tohto dôvodu.

1.7. Pokiaľ žalobca poukazoval aj na § 268 Obchodného zákonníka, okresný súd k uvedenému zdôraznil, že vo vzťahu k tomuto právnomu posúdeniu žalobca neopísal žiadne také rozhodujúce skutočnosti (a tieto teda ani nepreukázal), z ktorých by bolo možné vyvodiť záver, že to bol práve žalovaný, kto spôsobil neplatnosť právneho úkonu. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na to, že Zmluva o vykonaní verejno-prospešných prác z 1.4.1998 je zjavne dvojstranný právny úkon a teda jej neplatnosť zjavne mohol spôsobiť nielen žalovaný, ale aj žalobca. Je pritom nepochybné, že nielen žalovaný vedel o tom, že na služby uvedené v Zmluve o vykonaní verejno-prospešných prác nevypísal verejnú súťaž, ale že túto vedomosť o nevyhlásení verejnej súťaže mal aj žalobca. Ak však žalobca napriek tejto jeho vedomosti (o tom, že mesto s ním uzatvára zmluvu bez toho, že by prebehla verejná súťaž) túto zmluvu podpísal, žalobca v zmysle § 376 Obchodného zákonníka nemá nárok na náhradu škody (z § 268 Obchodného zákonníka vyplýva, že aj pri zodpovednosti za škodu spôsobenú neplatnosťou právneho úkonu sa aplikuje aj § 376 Obchodného zákonníka).

1.8. Okresný súd uzavrel, že nakoľko teda v súdnej veci chýba základný predpoklad zodpovednosti za škodu (porušenie právnej povinnosti), žalovaný nie je povinný žalobcovi nahradiť žiadnu škodu, a súd prvej inštancie žalobu zamietol.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) dovolaním žalobcu napadnutým rozsudkom zo dňa 13. júna 2023, č. k. 16Cob/38/2022-1033, potvrdil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 9Cb/229/2010-993 zo dňa 27. júla 2022.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v čase uzavretia Zmluvy o vykonávaní verejnoprospešných prác bol platný a účinný zákon č. 263/1993 Zb., ktorý v ustanovení § 2 ods. 1 stanovil, že verejným obstarávaním je proces získavania predmetu záujmu zhotovením, kúpou, nájmom, kúpou prenajatej veci a inými právnymi formami, pričom týmto predmetom sú tovary, služby a verejné práce, ak sú uhrádzané úplne alebo čiastočne z verejných prostriedkov. Obstarávateľom podľa § 2 ods. 2 uvedeného zákona bola nielen obec, ale aj ňou zriadená právnická osoba. Zmluvy, ktoré neboli uzavreté v súlade so zákonom č. 263/1993 Zb. sú absolútne neplatnými zmluvami (právnymi úkonmi).

2.2. Súd prvej inštancie podľa krajského súdu správne skonštatoval, že v danej veci nebolo preukázané, že uzatvoreniu Zmluvy o vykonávaní verejnoprospešných prác zo dňa 1.4.1998 predchádzala verejná súťaž, resp. nebolo preukázané, že boli splnené podmienky na obstarávanie prác, ktoré boli predmetom uzavretej zmluvy priamym zadáním. Uzavrel, že na konštatovanie absolútnej neplatnosti uzavretej zmluvy nemá žiaden vplyv ani lehota stanovená v § 16 ods. 5 uvedeného zákona (ako tvrdil žalobca), týkajúca sa archivácie dokumentácie o verejnej súťaži.

2.3. Napriek skutočnosti, že okresný súd v ods. 15 napadnutého rozsudku podľa odvolacieho súdu nesprávne vyhodnotil Zmluvu o vykonávaní verejnoprospešných prác ako zmluvu o budúcej zmluve, uvedené nemalo vplyv na správnosť rozhodnutia, nakoľko uzavretá zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom. Uzavretá zmluva bola podľa odvolacieho súdu zmluvou rámcovou, pričom na konkrétne práce si zmluvné strany dohodli uzatváranie dodatkov, v ktorých by bola špecifikácia

vykonávaných služieb ako aj cena za ich vykonanie. Na ďalšie odvolacie námietky (ako napríklad nemožnosť použitia formy obstarávania podľa zák. č. 263/1993 Zb., nezáujem spoločností a živnostníkov o založenie spoločnosti, v ktorej by mesto malo 20 % účasť, ohrozenie života a zdravia občanov mesta, vôľa zmluvných strán a 9-ročná doba plnenia zmluvy ...) odvolací súd neprihliadal, nakoľko neboli splnené podmienky podľa § 366 CSP (novoty v odvolacom konaní) alebo by nemali vplyv na vyhodnotenie a právne posúdenie zmluvy, od ktorej sa odvíjal žalovaný nárok. Odvolací súd uviedol, že v odvolacom konaní nezistil žiadne dôvody na iné posúdenie skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie, ktoré vychádzajú z obsahu súdneho spisu a dávajú dostatočný podklad vo výroku jeho rozsudku o veci samej. Odvolacie námietky žalobcu posúdil ako nedôvodné. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1,2 CSP potvrdil a žalovanému proti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP, teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, vidí dovolateľ v tom, že odvolací súd, ako je to uvedené v bode 28. jeho rozsudku, neprihliadol na námietky žalobcu (nemožnosť použitia formy obstarávania podľa zák. č.263/1993 Zb., nezáujem iných spoločností a živnostníkov o založenie spoločnosti, v ktorej by malo mesto Považská Bystrica 20% majetkovej účasti, ohrozenie života a zdravia občanov mesta a najmä vôľu zmluvných strán a 9 ročnú dobu plnenia zmluvy s poukazom na §366 CSP). Dovolateľ má zato, že žalobcom použité odvolacie námietky boli použité aj pred prvostupňovým súdom a hlavne sa jedná o námietky, ktorých nepoužitie má za následok prijatie nesprávneho rozhodnutia. Za vážne porušenie procesného postupu považuje žalobca najmä neprihliadnutie na 9-ročnú dobu plnenia zmluvy a na skutočnosť, že súd rozhodoval o neplatnosti zmluvy po viac ako 24 rokoch od uzatvorenia zmluvy, keď zákon č. 263/1993 Z. z. už bol zrušený a boli prijaté nové zákony o verejnom obstarávaní. Skutočnosť, že napr. 9-ročné plnenie zmluvy nebolo novotou, je aj zápisnica z pojednávania dňa 21.10.2019, kde na str. 4 je uvedené, že súd považuje za nesporné, že strany zmluvu plnili od roku 1998 až do roku 2007. Dovolateľ ďalej uvádza, že zákonom č. 263/1999 bol zrušený zákon č. 263/1993 Z. z. a došlo teda v súlade so smernicou ES k obmedzeniu lehoty možnej na domáhanie sa určenia neplatnosti zmluvy na jeden rok od uzavretia. Žaloba v tomto konaní bola podaná 4.10.2011 a žalobca má za to, že súd mal prihliadať na túto skutočnosť z úradnej moci a to aj s poukazom na zásadu právnej istoty.

Nesprávny procesný postup odvolacieho súdu vidí žalobca i v tom, že krajský súd po vyslovení názoru, že okresný súd nesprávne vyhodnotil Zmluvu o výkone verejnoprospešných prác ako zmluvu o budúcej zmluve, skonštatoval, že podľa jeho názoru sa jedná o zmluvu rámcovú a to napriek tomu, že ani jeden z účastníkov a najmä žalovaný takéto tvrdenia v rámci svojej procesnej obrany neuviedol. Svojím posúdením, že sa jedná o rámcovú zmluvu, až v odvolacom konaní zabránil podľa žalobcu odvolací súd procesným stranám k tomuto tvrdeniu sa akokoľvek vyjadriť, prípadne predložiť na vyvrátenie tohto názoru dôkazy. Žalobca má za to, že práve z dôvodu iného posúdenia zmluvy by pripadalo do úvahy použitie § 268 Obchodného zákonníka a touto skutočnosťou sa krajský súd vôbec nezaoberal.

3.2. Dovolateľ tvrdí prípustnosť svojho dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP namieta, že krajský súd pomenovaním zmluvy ako zmluvy rámcovej a to bez dostatočných dôkazov sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Namieta, že krajský súd na vôľu zmluvných strán neprihliadal (viď. bod 28 rozsudku), pričom rozhodovacia prax dovolacieho súdu vo veci použitia § 266 Obchodného zákonníka je podľa dovolateľa ustálená. Dovolateľ má za to, že predmetná zmluva z roku 1998 nemôže byť vyhodnotená ako zmluva rámcová, a to nielen s poukazom na vôľu zmluvných strán, ale najmä ich správanie počas 9-tich rokov plnenia zmluvy, a to ani z toho dôvodu, že každý rok boli uzatvárané dodatky na aktuálnu cenu dodávaných služieb, čo zákon umožňuje.

3.3. Žalobca navrhol, aby dovolací podľa § 449 ods.1 CSP rozhodol tak, že dovolanie je dôvodné a tým napadnuté rozhodnutie zrušil.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že podané dovolanie považuje za

nedôvodné, z ktorého dôvodu je na mieste odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená v dovolacom konaní v súlade so zákonom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP

8. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ust. § 420 písm. f) CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou SR zaručených procesných práv v spojení so súdnou ochranou práva.

9. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky, poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

10. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Teda, intenzita zásahu do procesných práv strany sporu z dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí dosahovať mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnoteným dôkazom a ani právo na to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná, teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04, IV. ÚS 22/04). V príslušnom procesnom kódexe koncipovaná prípustnosť dovolania sleduje trend nastolený judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej má tento mimoriadny opravný prostriedok slúžiť na nápravu najzávažnejších procesných pochybení, t. j. zmätočných rozhodnutí, ako aj na riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov ako prvkov naplnenia princípu právnej istoty (III. ÚS 73/2018, IV. ÚS 528/2020, I. ÚS 204/2023).

11. Po preskúmaní veci dovolací súd uvádza, že nezistil žiadnu tzv. vadu zmätočnosti (závažné procesné

pochybenie odvolacieho súdu), spočívajúcu v tom, že by odvolací súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP alebo práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

12. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po použití a výklade relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V kontexte k dovolacím námietkam žalobcu považuje najvyšší súd za dôležité upozorniť na skutočnosť, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými zisteniami a rozhodnutie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 CSP. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, opierajúce sa v podstatnej časti o odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich jednotu (2Obdo/64/2021).

Pokiaľ dovolateľ tvrdí, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že „odvolací súd, ako je to uvedené v bode 28. jeho rozsudku, neprihliadol na námietky žalobcu (nemožnosť použitia formy obstarávania podľa zák. č.263/1993 Zb., nezáujem iných spoločností a živnostníkov o založenie spoločnosti, v ktorej by malo mesto Považská Bystrica 20% majetkovej účasti, ohrozenie života a zdravia občanov mesta a najmä vôľu zmluvných strán a 9 ročnú dobu plnenia zmluvy)“, čo má podľa žalobcu za následok prijatie nesprávneho rozhodnutia, s uvedeným sa dovolací súd nemôže stotožniť. Odvolací súd k rozhodujúcim (kľúčovým) odvolacím námietkam žalobcu uviedol svoju argumentáciu v súlade so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie a vyplývajúcim z obsahu spisu. Vo vzťahu k tvrdeniu dovolateľa, že žalobcom použité odvolacie námietky boli použité aj pred prvostupňovým súdom a hlavne sa jedná o námietky, ktorých nepoužitie zo strany vo veci konajúcich súdov má za následok prijatie nesprávneho rozhodnutia dovolací súd uvádza, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočne vysvetlil neprípustnosť novôt v rámci odvolacieho konania a predovšetkým irelevanciu námietok žalobcu, nakoľko tieto by nemali vplyv na vyhodnotenie a právne posúdenie zmluvy, od ktorej sa odvíjal žalovaný nárok. Najvyšší súd dopĺňa, že z obsahu spisu nijako nevyplýva, že by dovolateľ uvedené argumenty namietal v konaní pred súdom prvej inštancie, naviac dovolateľ ani neuviedol, v ktorom právnom úkone mali byť predmetné argumenty predstavené. Dovolací súd nesúhlasí s tvrdením dovolateľa, že sa odvolací súd nevysporiadal s jeho relevantnými odvolacími námietkami. Prízvukuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Napokon právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). Podľa názoru dovolacieho súdu, vychádzajúc z obsahu spisu, odvolací súd dostatočne vysvetlil dôvody, pre ktoré sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie.

Dovolací súd naviac prízvukuje, že uvedené argumenty dovolateľa o tom, že súd neprihliadal na 9-ročnú dobu plnenia zmluvy, resp. že súd rozhodoval o neplatnosti zmluvy po viac ako 24 rokoch od uzatvorenia zmluvy, sú nanajvýš nezrozumiteľné, a to s primárnym akcentom na skutočnosť, že zákon č. 263/1993 Z. z. (za účinnosti ktorého bola posudzovaná zmluva uzatvorená) sankcionoval zmluvu, ktorá nebola výsledkom verejného obstarávania, absolútnou neplatnosťou, ktorý nedostatok nemožno nijakým spôsobom právne zhojiť. Z tohto pohľadu je preto irelevantné, aké bolo správanie strán sporu po uzatvorení zmluvy. Vo vzťahu k argumentu dovolateľa o uplynutí doby 24 rokov dovolací súd iba na okraj pripomína, že konanie sa začalo v roku 2010, pričom po dlhú dobu prebiehalo paralelné konanie sp. 9Cb/145/2012 o určenie neplatnosti zmluvy a toto konanie bolo prerušené (najprv uznesením Okresného súdu Považská Bystrica 9Cb/229/2010-303 zo 14.12.2010 do právoplatného rozhodnutia NS SR o dovolaní v konaní č. k. 9Cb/190/2007 (rovnako o určenie neplatnosti), neskôr z rovnakého dôvodu uznesením 9Cb/229/2010-359 z 2.4.2012 a napokon uznesením 9Cb/229/2010-395 z 5.4.2013 do

právoplatného rozhodnutia vo veci 9Cb/145/2012 o určenie neplatnosti zmluvy). V konaní sa pokračovalo až po vydaní uznesenia 9Cb/229/2010-433 z 8.8.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 20.8.2019.

13. Dovolateľ ďalej namieta, že zákonom č. 263/1999 Z. z. bol zrušený zákon č. 263/1993 Z. z. a došlo teda v súlade so smernicou ES k obmedzeniu lehoty novej na domáhanie sa určenia neplatnosti zmluvy na jeden rok od uzavretia. Žaloba v tomto konaní bola podaná 4.10.2011 a žalobca má za to, že súd mal prihliadať na túto skutočnosť z úradnej moci a to aj s poukazom na zásadu právnej istoty.

Dovolací súd vo vzťahu k predmetnému tvrdeniu žalobcu pripomína, že argumentácia dovolateľa o neskoršej právnej úprave je z právneho hľadiska nepoužiteľná. Zmluva o vykonaní verejno-prospešných prác bola uzatvorená medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovaným dňa 1.4.1998, pričom z prechodných ustanovení zákona č. 263/1999 Z. z. (vid ust. § 92) vyplýva, že tento sa nemal vzťahovať na už uzatvorené zmluvy, dokonca výslovne uvádzal, že súťaže a konania vyhlásené a začaté pred dňom účinnosti zákona č. 263/1999 Z. z. sa dokončia, resp. sa bude postupovať podľa doterajších predpisov.

14. Nesprávny procesný postup odvolacieho súdu vidí žalobca i v tom, že krajský súd po vyslovení názoru, že okresný súd nesprávne vyhodnotil Zmluvu o výkone verejnoprospešných prác ako zmluvu o budúcej zmluve, skonštatoval, že podľa jeho názoru sa jedná o zmluvu rámcovú. Svojím posúdením, že sa jedná o rámcovú zmluvu až v odvolacom konaní, zabránil podľa žalobcu odvolací súd procesným stranám k tomuto tvrdeniu sa akokoľvek vyjadriť, prípadne predložiť na vyvrátenie tohto názoru dôkazy. Žalobca má za to, že práve z dôvodu iného posúdenia zmluvy by pripadalo do úvahy použitie § 268 Obchodného zákonníka a vytýka súdu, že touto skutočnosťou sa vôbec nezaoberal, hoci dovolateľ svoj nárok právne odôvodnil aj podľa tohto ustanovenia a to naposledy aj v záverečnej reči pred Okresným súdom.

14.1. Dovolací súd vo vzťahu k predmetnej námietke dovolateľa priority odkazuje na ust. § 382 CSP, v zmysle ktorého ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že k posúdeniu zmluvy ako rámcovej (vid. bod 27 rozhodnutia odvolacieho súdu) je potrebné zdôrazniť, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí zreteľne uviedol, že cit. „uvedené však nemalo vplyv na správnosť rozhodnutia, nakoľko uzavretá zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom“. Predmetom tejto (absolútne neplatnej) zmluvy mala byť povinnosť žalovaného objednávať si u dovolateľa konkrétne práce, resp. služby (odvoz a likvidáciu domového odpadu, údržbu a výsadbu verejnej zelene, správu a údržbu verejného osvetlenia, prevádzkovanie skládky TKO a separovaného zberu, zber druhotných surovín, spracovanie plastov, údržbu a opravu komunikácií, zimnú údržbu komunikácií a verejných priestranstiev a letné čistenie 5 komunikácií a verejných priestranstiev). Rozsah a čas plnenia však v Zmluve o vykonávaní verejnoprospešných prác neboli špecifikované, k tomu došlo až v jednotlivých dodatkoch, ktorý záver odvolací súd i primerane zdôvodnil. Z pohľadu riešenia pre rozhodnutie veci kľúčovej otázky bolo podľa konajúcich súdov zásadné, či žalovaný porušil právnú povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy o vykonávaní verejnoprospešných prác, v príčinnej súvislosti s čím mala vzniknúť žalobcovi škoda (ušlý zisk), v ktorej nadväznosti je právna povaha Zmluvy o vykonaní verejnoprospešných prác absolútne irelevantná (rámcová, prípravná, zmluva o budúcej zmluve či iný druh zmluvy). Ak je táto zmluva absolútne neplatným právnym úkonom, je ďalšie hľadanie príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody (ušlého zisku) z právneho hľadiska úplne zbytočné.

Naviac pokiaľ má žalobca za to, že práve z dôvodu iného posúdenia zmluvy by pripadalo do úvahy použitie § 268 Obchodného zákonníka, k uvedenému dovolací súd poukazuje na záver súdu prvej inštancie, že Zmluva o vykonaní verejno-prospešných prác z 1.4.1998 je dvojstranný právny úkon a teda jej neplatnosť zjavne mohol spôsobiť nielen žalovaný, ale aj žalobca. Nielen žalovaný vedel o tom, že na služby uvedené v Zmluve o vykonaní verejno-prospešných prác nevypísal verejnú súťaž, ale že túto vedomosť o nevyhlásení verejnej súťaže mal aj žalobca. Nezanedbateľnou v tejto súvislosti je i skutočnosť, že žalovaný v tejto veci je sám spoločníkom žalobcu. Pokiaľ teda žalobca napriek svojej vedomosti (o tom, že mesto s ním uzatvára zmluvu bez toho, že by prebehla verejná súťaž) túto zmluvu podpísal, v zmysle § 376 Obchodného zákonníka nemá nárok na náhradu škody (z § 268 Obchodného

zákonníka vyplýva, že aj pri zodpovednosti za škodu spôsobenú neplatnosťou právneho úkonu sa aplikuje aj § 376 Obchodného zákonníka). Uvedené závery súdu prvého stupňa žalobca v dovolaní nenamietal, rovnako ako i záver súdu prvej inštancie o tom, že Zmluva o verejno-prospešných prácach ako zmluva o budúcej zmluve je neplatná pre absenciu podstatných častí zmluvy.

14.2. Dovolací súd záverom považuje za podstatné pripomenúť, že to, že sa žalobca nestotožňuje s právnym názorom uvedeným v rozsudku krajského súdu nespôsobuje nedostatok jeho odôvodnenia, ktorý by viedol k vade zmätočnosti. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f) CSP (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/64/2024 z 13.9.2024). Za týchto okolností nebolo možné iné posúdenie zmluvy odvolacím súdom považovať za rozhodujúce pre jeho rozhodnutie.

15. Dovolací súd vo vzťahu k vyššie uvedenému zdôrazňuje, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

15.1. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie nie sú nedostatočné, svojvoľné či dokonca nepreskúmateľné, pretože ich odôvodnenia poskytujú dostatočnú odpoveď na každý pre rozhodnutie vo veci relevantný argument žalobcu.

Prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP

16. V časti, v ktorej malo byť dovolanie žalobcu prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolací súd uvádza, že podané dovolanie je absolútne neprejednatelné.

16.1. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza, že predmetom dovolacieho prieskumu je namietané nesprávne právne posúdenie veci konajúcimi súdmi (prípustnosť dovolania uplatnená podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP). Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

17. Dovolateľ tvrdiaci prípustnosť svojho dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP namieta, že krajský súd sa pomenovaním zmluvy ako zmluvy rámcovej odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Namieta, že krajský súd na vôľu zmluvných strán neprihliadal (viď. bod 28 rozsudku), pričom rozhodovacia prax dovolacieho súdu vo veci použitia § 266 Obchodného zákonníka je ustálená. Dovolateľ má za to, že predmetná zmluva nemôže byť vyhodnotená ako zmluva rámcová, a to nielen s poukazom na vôľu zmluvných strán, ale najmä ich správanie počas 9-tich rokov plnenia zmluvy, ako i z toho dôvodu, že každý rok boli uzatvárané dodatky na aktuálnu cenu dodávaných služieb, čo zákon umožňuje.

18. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj ust. § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ust. § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (ust. § 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

19. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ust. § 432 ods. 1 CSP.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ust. § 432 ods. 2 CSP). Žalobca prípustnosť dovolania opieral o

ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP, avšak spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam § 432 až 435 CSP dovolacie dôvody nevymedzil tak, ako to predpokladajú tieto ustanovenia.

20. Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP sa vždy vzťahuje na právnu otázku, ktorej vyriešenie viedlo k záverom uvedeným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania potom bude, vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (ustanovenie § 440 CSP), závisieť od toho, či a ako dovolateľ vymedzil dovolaciu otázku zásadného právneho významu a či ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje príslušné zákonné ustanovenie. Povinnosťou dovolateľa kvalifikovane zastúpeného advokátom je teda uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne a uviesť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Musí ísť o takú právnu otázku, ktorá je pre rozhodnutie vo veci samej kľúčová. Iba ak sú všetky uvedené kumulatívne podmienky splnené, môže dovolací súd pristúpiť k uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu. Ak dovolanie nespĺňa predmetné podmienky, dovolací dôvod podľa § 432 CSP nie je vymedzený spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP, čo predstavuje zákonný dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 CSP.

21. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namieta nesprávne právne posúdenie, predmetné náležitosti neobsahuje.

21.1. Všeobecne platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

21.2. Dovolací súd zdôrazňuje, že pre posúdenie - či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej - a teda aj pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale výlučne záver súdu rozhodujúceho o jej dovolaní.

22. Dovolací súd uvádza, že žalobca v rámci svojho dovolania nevymedzil žiadnu právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a od ktorej sa odvolací súd mal odchýliť od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (alebo nebola riešená príp. bola posudzovaná rozdielne) a túto nie je možné spoľahlivo zistiť ani z obsahu jeho dovolania postupom v zmysle ust. § 124 ods. 1 CSP. V súvislosti s uvedeným dovolací súd zdôrazňuje, že otázka týkajúca rámcovej zmluvy, s poukazom na bod 14.1. tohto uznesenia, nebola pre rozhodnutie ani odvolacieho súdu kľúčová.

Najvyšší súd dodáva, že hoci dokonalá formulácia dovolacej otázky nie je potrebná (vid. nález Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 336/2019), spôsob, akým sa s touto povinnosťou vysporiadal dovolateľ, nemožno akceptovať.

Dovolací súd aj s poukazom na nález ústavného súdu z 10. apríla 2024, sp. zn. III. ÚS 613/2023 uvádza, že „požiadavka na snahu autenticky porozumieť obsahu dovolania, nepopiera povinnosť dovolateľa (zastúpeného povinne advokátom) primerane sformulovať dôvody dovolania tak, aby rešpektovali požiadavky na jeho prípustnosť vyplývajúce z CSP (vid' bod 31. nálezu)“.

22.1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle uvedeného záverom uvádza, že prípustnosť dovolania žalobcu ani podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP, nie je procesne daná.

23. Keďže vzhľadom na uvedené skutočnosti nie je dovolanie žalobcu podľa ust. § 420 písm. f) CSP ani podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP prípustné, dovolací súd ho v súlade s ustanovením § 447 písm. c) CSP odmietol.

24. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 CSP, v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.